MEESHA UU KU DAMBEYO NINKII GAALO MUSLIMIIN USOO KAAL MEESTO

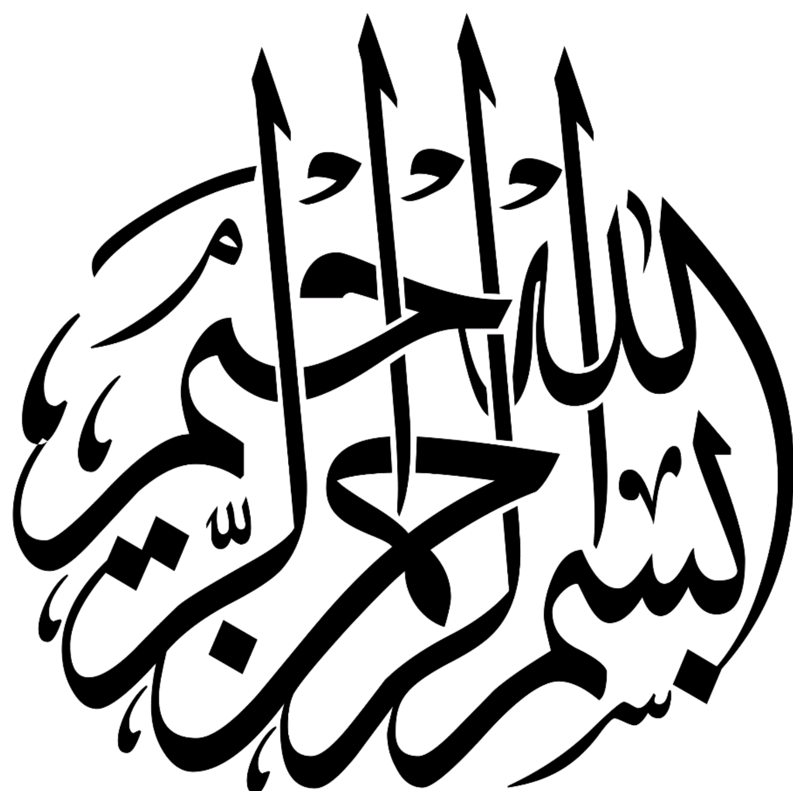

مآل من استنصر بالكافرين على المؤمنين

بسم الله الرحمن الرحيم

Muasasada Nasmu waxeey idin soo

Gudbineeysaa maqaal lagu magacaabo

MEESHA UU KUDAMBEYO NINKII GAALO MUSLIMIIN USOO KAAL MEESTO

Allah wuxuu ku waajib yeelay adoomadiisa dushooda muslimiinta ineey xigto iyo gacal ka dhigtaan iskuna hiiliyaan waxaa kaloo uu amray ineey mushrikiinta cadawad uu qadaan lana dagaalamaan, ayado sidaa Allaah adoomadiisa uu faray waxaan arkeenaa maanta in dadka qaar miizanada sharciga iskaga qasmeen gaalka uu agtooda ka noqday xigaal lajecel yahay haduuba maslaxo u xaqiijin karo iskaba daa jecel kaliyaha ee gaalka ayeey kaso dhaweesanayaan muslimiinta, mushrikiinta ayeey usoo kalmeesanayaan ahlu towxiidka galada ayeey hiilo iyo dhaqaalaba iskugu geynayaan si eey magac iyo meel sare ooga helaan.

Taariikhda waxa ku sugan qisooyin badan oo in lagu cibro qaato eey ka buuxaan qisooyinka oo ku dhacay dad arimahaan so sheegnay oo kale sameeyay iyo wax ka yar intaas.

Casrigii Dowladii reer banii Umeyyah, kadib markuu uu fashilmay Cabdi raxmaan ibnu ashcath ku bixistiisi uu ku baxay khaliifka Cabdil malik ibnu marwaan, wuxuu ku baxay markuu kasoo laabtay asaga iyo ciidankiisa duulankii magalooyinki Turkiga markeey heshiis lasoo galeen boqorkii Turkiga kahor intuusan kubixin khaliifka wuxuu gaalka ubalan qaaday in dagaalka uu ka joojinayo jizyo dambana aan laga qaadeenin markuu cidankii jabay ibnu ashcath wuxuu naftiisa la

magan galay boqorkii Turkiga asagoo Xajaaj gacantiisa inuu ku dhinta ka baqanaaya.

Ibnu kathiir wuxuu yiri (رَحِمَهُ ٱللَّهُ):

intaa kadib ibnul ashcath iyo intii lajirtay wexeey galeen magaalooyinkii Ratbiil boqorkii Turkiga

Ratbiil wusoo dhaweeyay wuu sharfay oo waliba weeyneeyay, Adiga mawaxaad layaabantahay Ratbiil siduu u karaameeye nin shalay cadowgiisa ahaa oo waliba sigay magaalooyinkiisa oo dhan inuu lawareego Sax waa layaab!! lakin dhagarta uu islaamka uqabaa kaweyneed, Sidaas ayuu oogu faa’ideeystay Ratbiil magan galintiisi ibnu ashcath, markiiba wuxuu qoray sharuuda uu ku ilaashanaayo danaha dowladiisa in lo ogolaado haduu soo dhiibo ibnul ashcath .

ibnu kathiir (رَحِمَهُ ٱللَّهُ) waxuu yiri:

Ratbiil waraaq ayu udiray xajaaj uu ku shardiyeeysanayo in toban sano dagaalka lajoojiyo iyo in uu sanad walbo boqol kun oo kaliyah uu jizyo ahan ubixiyo.

Xajaaj arinkii wuu kajawabay wuna ogolaaday markuu hubsaday heshiiska iyo masaalixda dowladiisa oogu jirto ayuu Ratbiil balanka ooga baxay dadkii soo magangalay ee wanaag kafilanaayay.

ibnu kathiir (رَحِمَهُ ٱللَّهُ) wuxuu yiri:

intaas kadib Ratbiil balankii ayuu ooga baxay ibnul ashcath

waxaa layiri wuxuu amray asagoo gadaal gadaal uxiran in hortiisa qoorta looga gooyo madixiisana uu uu diray Xajaaj, lakin sida caanka

waxaa weeye Ratbiil inuu qabtay ibnu ashcath iyo 30 kamida qaraabadiisa uu na ku xir xiray silsilado kadib uu udiray Xajaaj, jidka dhexdiisa ayagoo sii maraya meel la dhaho – al-Rajax ibnu ashcath qasri dheer ayuu fuulay asagoo ku xiran birihiisii uuna lajiro mid kawaar diyeeynaya cararka markuu fuulay ayuu iskasoo tuuray qasrigii asaga iyo kii wardiyeeynayay halkii ayeey labadoodiba ku dhinteen.

Rasuulki ama ergeeyihii waday ayaa ibnu ashcath qoorta ka gooyay taasi waa caaqibada qofkii gaal malada uu wanaajiyay asgoo cararayaana magan galay, kadib markuu yididiile iyo balanqaadyo uu sameeyay si eey oogu fududaato ku bixistiisa khaliifka, bal kawaran qofkii gaalada kufaarta salibiyiinta gacal iyo xigta inuu kadhigtay hadana oogu kaalmeyay dagaalkoda eey muslimiinta kuhayaan.?!

Waxaa kamida taariikhda kuwa saas oo kala gaalada soo kaalmeestay.

Xaarith ibnu sariij markuu kubaxay khulafadii Umawiyiinta sanadka 116 markuu aha arimihiisa waxaa kamid ahaa inuu dadka oogu yeeraya ku dhaqanka kitaabka iya sunnada iyo beyco rali laga wada yahay wuxuu kawadaa qof ahlu beeytka nabiga (ﷺ) oo beycadiisa raali lagawada yahay in loo dhiibo xukunka, Xaarith kacdoonkiisi iyo dagaalkisu sii watay ilaa uu magaalooyin badan qabsaday asagoo wali calankii dacwada wato.

Dhabari (رَحِمَهُ ٱللَّهُ) wuxuu yiri:

wuxuu soo aaday Xaarith magalada Marwa layiraahdo asagoo kusoo guuleeystay magalooyinka Balakh, Juuzajaan, Faaryaab, Dhalaqaan iyo waliba Marwaroonah, intaaso guula ah kadib waxaa ku dhacay jab daran wuxuu magan galay boqorkii Atraakta asagoo ka codsaday boqorka inuu ooga hiiliyo muslimiinta.

Dhabari (رَحِمَهُ ٱللَّهُ) wuxuu yiri:

Wuxuu ahaa Xaarith ibnu sariij dhanka gobalka Dhaakharistaan wuxuu ku biiray boqorka -khaaqaan- waxa waa bariistay Asad - oo aha hogaamiyihii muslimiinta markuu tukaday kadib ayuu khudbadeeyay wuxuu yiri- Cadowgii Alle ee aha Xarith ibnu sariij wuxuu soo watay dhawaqiidiisi si uu u damiyo nuurka Allaah diinta Allaahna uu badalo Alle aya asaga duleen doono idanka ilaaheey waxaa dhacday dagaal cidiyaha la iskaga gubtay guusha waxaa lahaa dadka islaamka Allaah wuxuu ku duleeyay gaaladii iyo murtadiintii lajirtay .

Dhabari (رَحِمَهُ ٱللَّهُ) wuxuu yiri:

Waxuu diyariyay Khaqaan xaarith binu sariij iyo asxabtiisa waxu kaloo uu diyariyay boqorkii Saqad iyo kii heestay shaash iyo kharaa-bagrah Aabaha u ahaa khnaakharah awoowgii kaawuus, waxa kaloo uu diyaariyay kii heestay khatla'jabgaweeyhi 'iyo Turki oo dhan oo dhinac ah ilaa eey kabeen xaarith iyo atraaktiisi iyo dadkoo dhana lasoo raafay ama lasoo qaday .

Asad wuxuu yiri: Alla hayow weey ii caasiyeene iiga hiili, halkii waxaa ku jabay Turkii oo isaga cararay ayagoon waxba saa ufiirineeynin dadka ayaa ceersanaayay ilaa sadax ari foof wexey garana dilaayay, jabkaas weeyn kadib Xaarith wuxuu ku nagaaday dhulkii gaalada mudo dhan 11 sano ilaa uu markii dambe uu yimid qoraal kasocdo khaliifka asagoo ku caraabiyay inuu usoo labto islaamka iyo ehelkiisa amaana uu siyay.

Ibnu kathiir wuxuu kuyiri kitaabkiisa **(''Al-bidaayah Wal-nihaayah'').**

Sanadkii 137 dhaxdiisa waxaa soo baxay xaarithkii Atraakta uu soo kaalmeeystay muslimiinta, markuu soo tagay Alle ayaa islamnimo ku maneestay xaqana wafajiyay ilaa uu markii dambe shaam aaday arinkaasna waxaa sabab u ahaa Khaliifka Waliid ibnu yaziid ayaa oogu yeeray inuu usoo laabto islaamka iyo ehelkiisa sidaas buu kusoo ajiibay.

Hayeeshe Xarith ibnu Sariij dil kiisa wuxuu ku dambeeyay markale ayuu dib kacdoon u abuuray asagoo kala jabinaayo jamaacadii islaamka oo hadana dib u cusbooneysiyay dacwadiisi kitaabka iyo sunnaha eheed asagoo kalhore garab iyo gacal u ahaa gaalada muslimiinta korkooda.

Ibnu kathiir (رَحِمَهُ ٱللَّهُ): wuxuu yiri:

Waxaa uu yimid Maslamata ibnu Axwar oo ahaa amiirki booliska iyo jamaacada madaxa iyo horjoogayal ciidan ah wexeyna ka dalbeen inuu waxan kajoogo kana reebto carrabkiisa iyo gacantiisa Sidoo kale waxeey ka codsadeen in uusan kala jabenin jamaacada muslimiinta, Waa uu diiday

gooni ayuu dadka ooga baxay wuxuu uu yeeray Nasri binu Sayaar inuu soogalo dacwadiisa kitaabka iyo sunnaha Nasri waa uu diiday in uu ku waafaqo dacwadiisa, dhoor shirqool oo isugu jiray xad gudub balanka bax iyo waliba jamacadii muslimiinta oo lagu baxo markuu sameeyay kadib , mooryaantii la jirtay gacantooda ayuu ku dhintay Xaarith binu Sariij sanadka markuu ahaa 128-**Hijriyada**.

Kafiiri Qisada **(''Al-bidaayah Wa alnihaayah)** ibnu Kathiir.

CASRIGII REER BANII CABBAS

Waxaa dhacay xili uu ku guda jiray Camaadu-diin Zinki siduu kumideen lahaa magaloyinka muslimiinta si uu u weeraro salibiyiinta oo gana fiijiyo masjidka Al-aqsaa, inyar kadiba wuxuu go'doomiyay magaalada Dimishq si uu u dhamees tiro go'ankiisa.

amiirkii xiligaas heestay Shaam Muciinu Diin Anar wuxuu bilaabay inuu gaalada waraaqoyin uqorto asagoo ooga digaayo Zinki haduu shaam qabsado in eey u dhamaatay.

ibnu athiir (رَحِمَهُ ٱللَّهُ) wuxuu yiri:

Markuu arkay Muciinu Diin Anar in uusan go’doonka Zinki ka qaadeenin wuxuu fariin uu diray Dowladi faranjiga ama faransiiska_ wuxuuna ka dalbaday ineey u gargaaran eeyna isku waafaqaan ineey Zinki kareeban magaalada Dimishq asagoo ubalanqaaday in uu u qabanaayo magaalada Baaney yaas _ kadibna uu kuwareejin doono, waxaa kaloo uu ku cabsi galiyay hadii uu zinki qabsado Dimishq in uu kusoo duli.

arinkaas boqorkii Faransiiska aadbeey u cabsi galisay wayo wexeey sababeeysa in laga saaro Shaam oo dhan hadeey muslimiinta ku midooban rayada Zinki hoosteeda waana wixi uu ooga digayay Muciinu Diin Anar sidaa darteed aadbeey oogu soo dag dageen ugargaaridiisa.

kadib Zinki go,doonkii wuu kaqaaday Dimishq marki eey Faransiisku soo galeen wuxuu bilaabay Muciinu Diin Anar_ inuu u oofiyo balantii wuxuu isla markii aaday asaga iyo Nasaaradii faranjiga magalada Beeynayaas si uu u go’doomiyo qalcadeeda iyo muslimiintii kujirtayba.

ibnu athiir (رَحِمَهُ ٱللَّهُ) wuxuu yiri:

Wuu ka dagaal dalbay Muciinu Diin Anar asaga iyo nasaradi la jirtay aad ayuuna go’doonka oo ku adkeeyay kadib weey qabsadeen wuxuuna siiyay faransiiskii.

Sidaas ayeey faransiisku laba maslaxo ku heleen:

1- **khatartii Zinki oo eey ka fogeeyen magalooyinki saliibiyiinta.**
2- **Magaalo kamida magalooyinka muslimiinta oo ay qabsadeen.**

Cadow balan malehe ayada oo uu Muciinu Diin Anar balamihii u oofiyay faranjiga saaxibna lanoqday ayeey usoo aruuriyeen awoodooda ayagoo kalmeesanaayo boqorkii Almaan wexeey go,doomiyeen Dimishq sanadkii 543-**Hijriyada.**

Ilaa eey udhibaato galiyeen Muciinu Diin Anar in uu ka gargaar codsado _seeyfu Diin Binu Zinki_ waxaa dhalay _seyfu din_ zinkigii uu _muciinu diin anar_ gaalada usoo kaalmesan jiray ileen maanta galadibaaba soodulaaye halkee loo qeelyan.

Amiir Seyfu Diin markeey qeylada soo gaadhay wuu ajiibay asagoo xasuusta khayaanadii Muciinu Diin Anar ee uu aabihii ku sameeyay.

Wuxuuna uu dag dagay uu gargaarida ducafadi Muslimiinta ee Dimishq ilaa eey ku qasbanaadeen ineey in sixaaban faransiiskii uuna kulaabto boqorkii Almaan magaalooyin kiisi.

Intaas kadib wuxuu awooday Seeyfu diin zinki sanadka markuu ahaa 549-Kii **Hijriyada** inuu qabsado magalada Dimishiq kadib markuu laayay kuwii ka talinaayay ayagoo waliba isku dayay ineey markala gaalada uu habar wacdaan.

Kafiiri – (التاريخ في الكامل)

Casrigii Boqortooyoyinka wuxuu bilabay boqorkii Karak oo lagu naneesi jiray Almuqeeth Cumar in uu u qoro Tataar dhambaalo uu oogu

sheegaayo in uu oogu kaalmeen doono furashada magaaloyinka muslimiinta si Tataarka oogu dayaan kursigiisa lakin waa uu fashilmay oo arintiisa weykashifmatay .

Ibnu athiir (رَحِمَهُ ٱللَّهُ) wuxuu yiri:

waxa koray gadiidkiisi _Beebars_oo hOgaminayay ciidamdii guulestay ee Tataarka wuxuu ka dhaqaqay Masar asagoo aaday xagga magalooyinkii _karak_ wuxuu u yeeray boqorkii Almuqiith Cumar binu Cadil Abu bakar binu Kamil wa abtirkii Muqiith.

Juhdi dheer kadib Beebars wuxuu udiray Almuqiith dhanka Shaam asagoo waliba xir xiran xiligisii oogu dambeeyayna meesha ayu ku qaatay, intaas kadib warqad ayuu mar labaad u qoray _ Hoolaako_ oo hogaaminayay ciidamadi Tataarka _ uu kaga dalbanaayo inuu soo aado dhanka shaam asagana looga dhigo boqor.

Waxaa timid waraqihii Holako uu kuleyahay sugnow adigana kusima kaga dhigeena magaloyinkaas waxaana soo wataa **20** kun si aan u furto magaloyinka Shaam.

Waa uu fashilmay suldaankii muslimiinta ayaa soo saray fatwoyin foqahada eeyku xukumayaan _Almuqiith_ in ladilo caqibadiisa wexeey noqotay in lacazilo kadibna la dilo.

INTAAS WAA TARIKHIHII HORE.

Hadaan maanta zamankeena fiirino waxaan arkeena qisooyin badan oo ku dhacday dad si muuqato gaalada salibiyiinta naftooda ooga iibiyay iyo kuwa badan oo maleeyay ineey kafaa ideysan karaan gaalada

ayagoo diintooda kusugan lakin caaqibadooda wexey ku dambeysay sideey inyar inyar diinta ooga tanaa zulayeen ayey kuwiihore kadareen, kuwa kalana intaa kayar ayeey ku dhaceen wexeey ku nagedeen ayagoo duleesan xaqiran magaaloyinka gaalada.

Qofka muslimka ah waxaa kuwaajib ah inta uu awoodo inuu ku dadaalo colaada gaalada iyo mushrikiinta si eey diintiisa oogu nabad gasho xaqana uu oogu sugnaado.

والله أعلم وأحكم

وصلى الله على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين